SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 120. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 26, 1990 — CENTS 25 ЦЕНТІВ — ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 26-го ЧЕРВНЯ 1990 — Ч. 120. РІК XCVII.

ДЕМОКРАТИЧНІ ДЕПУТАТИ ОТРИМАЛИ КІЛЬКА ПОСАД У ПАРЛЯМЕНТІ

Київ. — У п'ятницю, 15-го червня, Володимир Івашко відбув нараду з керівниками депутатських груп і проголосив, що прийнято рішення — невідомо ним самим чи ще кимось — надати кілька місць голів постійних комісій у Верховній Раді УССР депутатам Демократичного Бльоку.

В результаті дискусій головами постійних комісій обрано сім демократичних депутатів: Дмитро Павличко очолив постійну комісію закордонних справ у Верховній Раді УССР; Олександер Коцюба очолив постійну комісію прав і законності; Лесь Танюк — постійну комісію культури; Ігор Юхновський буде головою постійної комісії науки, Павло Віцяк керуватиме комісією охорони здоров'я, Микола Залудяк очолив постійну комісію екології. Хто сьомий і яку комісію очолив покищо невідомо.

Депутати протестували, що заступник голови Верховної Ради УССР Володимир Гриньов веде засідання російською мовою. Під час обговорення проблем ветеранів війни в Афганістані і репресованих, І. Юхновський запропонував вважати ветеранами війни усіх, кого посилали воювати також до В'єтнаму, Анголі, Сирії тощо, а для вирішення проблем репресованих запропонував створити окрему комісію, бо репресовані — це майже весь народ. Генріх Антунян вимагав засудження сталінізму так само, як засуджено фашизм. Депутат В. Козаренко образив Алтуняна і всіх вірмен, сказавши, що вірменам нема чого робити в Україні.

В. Івашко повідомив, що на час з'їзду КПУ сесія ВР УССР зробить перерву. Депутат Лариса Скорик запитала, чи зробить сесія ВР УССР також перерву на час з'їзду Української Демократичної Партії чи УРП, але це питання залишилось без відповіді.

У засобах масової інформації дії Демократичного Бльоку названі деструктивними і газети радять демократам з достоїністю приймати програш. Демократичний Бльок (110 осіб) створив парляментську опозицію і має намір працювати над виготовленням законів, альтернативних до тих, які виготовлятимуть партапаратчики. Демократи мають уже проект конституції демократичної української держави та науково обгрунтовану аналізу необхідности виходу України зі складу СССР.

Депутатові Богданові Горинеї не дозволили виступити на сесії. Крім того, є й інші свідчення, що консервативна більшість вже почала свою діяльність, розділивши депутатів на „правих" і „лівих". Скажімо, коли Б. Горинь намагався купити квиток до Львова у залізничній касі для депутатів ВР УССР, то йому сказали, що квитків немає. Але в інших касах, очевидно, вказівки ніякої не було, тому там Б. Горинь вільно купив квиток.

Таке ставлення до Б. Гориня не випадкове, бо, як з'ясувалося, у своїй невиголошеній промові він мав сказати про приховуваху В. Івашком сторінку своєї діяльности в Афганістані. В цій невиголошеній промові йшлося про те, що про діяльність В. Івашка в Афганістані не було жодного слова ні в особистому листку, ні в біографічній довідці, яку Івашко зачитав у своєму програмному виступі. Лише з виступів генерала Павличенка і Митрополита Саввіна депутати довідалися про „звитяжні" сторінки „досвідченого консультанта" і „сміливого командира" В.Івашка в Афганістані.

В Україні відзначать роковини битви під Полтавою

Лондон (УПА). — Як інформує представник Українського Пресового Агентства у Варшаві, Відділ Народного Руху за Перебудову України в Полтавській області видав окрему відозву у справі відзначення славної битви під Полтавою в 1709 році, коли Петро І-ий, цар тодішньої російської імперії зі своїми військами розбив відділи українських козаків та шведів.

Сумне відзначення цієї дати заплановане у формі живого ланцюга в дні 8-го липня, який розпічнеться на місці де відгралася битва і де загинули десятки тисяч козаків і селян від рук царських сатрапів. Цей живий ланцюг має простягнутися до міста Полтави, де в часі панування другого нищителя українського народу Сталіна, загинуло понад 15,000 невинних українських жертв.

Відділ Руху у своєму зверненні закликає українське населення взяти участь у цьому живому ланцюгу і тим способом відзначити усіх тих невинних, що загинули впродовж століть від рук тих, які хотіли знищити та поневолити Україну.

ГРУЗІЯ ЗАПРОПОНУВАЛА ДОПОМОГУ ЛИТВІ

Москва. — Агентство Асосіейтед Прес інформує з Москви, що Грузія, ігноруючи усі постанови центрального уряду в Москві й економічну бльокаду встановлену на зарядження президента СССР Міхаїла Горбачова після проголошення незалежности Литви і виходу із Союзу СССР, запропонувала литовському урядові економічну допомогу та підписання міжреспубліканських договорів про тісну співпрацю.

Про цю міжреспубліканську співпрацю повідомило офіційно совєтське пресове агентство ТАСС, підкреслюючи, що подібні договори й допомогу підписали вже раніше Молдавія і Російська республіка, а президент Російської республіки Борис Єльцин закликав центральний уряд зняти ембарго на вивіз товарів до Литви. Після вибору його на цей пост Єльцин особисто відбув поїздку до Вільнюса і перевів там цілий ряд розмов з литовськими чинниками.

Як відомо, Литва проголосила акт незалежности 11-го березня цього року і тоді М. Горбачов відразу обмежив вивіз нафтових продуктів до Литви і скоротив до мінімуму доставу природнього газу. Під тиском закордонних держав і деяких республік центральний уряд злібералізувати свою політику у відношенні до Литви і збільшив експорт природнього газу на 15 відсотків.

Крім того грузинська Верховна Рада прийняла постанову, що проголошення незалежности Литвою, Латвією і Естонією, як також іншими республіками СССР, не є жодним порушенням конституції СССР і республіки мають законне право творити свої суверенні держави та встановлювати не тільки свої закони, але також дипломатичні зв'язки з іншими республіками і закордонними державами.

Підтримка Литви Грузією була офіційно прийнята на сесії Верховної Ради в середу, 20-го червня. На цій сесії була також створена спеціяльна комісія, яка має зайнятись полагодженням усіх формальностей і підготовити грунт для проголошення суверенности Грузії, тобто зайнятись своєю власною незалежністю.

Нюджерзький щоденник „Стар-Леджер", інформуючи про ці проблеми, повідомляє, що три Прибалтійські республіки були прилучені силою до Совєтського Союзу в 1940 році, у висліді підписання договору Москви з Берліном в 1939 році, а Грузія була окупована Червоною армією в 1921 році. Жодна із згаданих республік не перевищує населенням шість мільйонів осіб.

Представники фонду полетіли до Києва

Одна із скринь дарів Україні входить до „Мрії"

(Фото:. О. Кузьмович)

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. К.). — Як повідомлялось представники Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля, Валерія Бурачинська і Мар'ян Коць прилетіли комерційним літаком швайцарської летунської лінії „Свіссер" у четвер, 21-го червня до Києва, щоб там зустрічати ту велику посилку дарів, яка поїхала найбільшим вантажним літаком „Мрія" з Оклагоми, через Аляску, Хабаровськ і Москву до Києва. Літак „Мрія" побудований в Україні летунським підприємством славного конструктора Олега Антонова може везти 250 метричних тонн вантажу і тому взяв він, крім двох літаків та летунських машин з виставки ще й 60 тонн дарів для жертв Чорнобиля, в тому також дві друкарські машини, які об'ємом і вагою забрали багато місця.

Поворот двох літаків та їхнього вивінування був тією причиною, чому „Мрія" не могла забрати усіх пачок з дарами для жертв Чорнобиля. Вони до чергового транспорту переховуються в магазинах американської добродійної установи в Оклагомі, яка безкоштовно допомогла в тому, даруючи ще й від себе 15 тонн дитячої їжі та ліків.

Згідно із заподанням бюра Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля, „Мрією" вислано дарів вартости 3.9 міл. дол. Кошт транспорту враз із адміністративними видатками виносить 12,748 дол.

Представники Фонду В. Бурачинська та М. Коць розподілять відповідно до вказівок перевезені дари в Києві та у Львові.

Це вже третя посилка в Україну дарів українців з діяспори жертвам Чорнобиля, дві перші перевезено другим щодо величини вантажним українським літаком „Русланом" в місяці лютому та травні.

ФЕСТИВАЛЬ ЦЕРКВИ СВ. ЮРА

Отець П. Пащак, ЧСВВ, та Д. Динкинс з дітьми на фестивалі церкви св. Юра.

Ню Йорк. (Р. Голіят). — Багатогранну програму цьогорічного фестивалю церкви св. Юра в Ню Йорку, що проходив у днях від 16-го до 22-го травня ц.р. особливо прикрасив концерт релігійних пісень хору „Думка", який відбувся в церкві св. Юра в суботу, 19-го травня, під диригентурою Семена Комірного й акомпаніяменті Евгенії Палій.

Ігумен і парох церкви св. Юра Патрикій Пащак, ЧСВВ, промовляючи до учасників концерту, які вщерть заповнили простору церкву, говорив про працю хору й закликав, щоб усі фінансово підтримали „Думку", яка готується цього літа до турне по більших містах України. Присутні рясними оплесками нагороджували виступ хору.

Серед учасників фестива-

(Закінчення на стор. 3)

ПРЕЗИДЕНТ ДЖ. БУШ НАКАЗАВ ПРИПИНИТИ РОЗМОВИ З ПВО

Вашінгтон. — Президент З'єднаних Стейтів Америки Джордж Буш заявив в середу, 20-го червня, що він, вислухавши поради державного секретаря Джеймса Бейкера та інших політичних дорадників, наказав тимчасово припинити всякі розмови американських дипломатів з представниками Палестинської Визвольної Організації, що її, як відомо, очолює Ясір Арафат, аж до часу поки керівники ПВО повністю не засудять терористичного акту виконаного одною з войовничих фракцій проти Ізраїля і не притягнуть до відповідальности винних за цей нелегальний акт терору.

По дорозі до стейту Алябами Президент ЗСА заявив, що зірвання розмов і тимчасове припинення всяких зв'язків Америки з ПВО не є легким рішенням, з огляду на його негативний ефект, який пошириться також на ділянку мирних переговорів, завданням яких є наблизити до себе обидві сторони, ізраїльский уряд прем'єр-міністра Іцака Шаміра і керівників Палестинської Визвольної Організації та зменшити до мінімуму впливи на ПВО прихильників твердої руки і розбишак, які все ще закликають до „святої війни" проти Ізраїля.

На думку Дж. Буша, якщо головне керівництво ПВО притягне до відповідальности і покарає керівника войовничої фракції Абулю Аббаса, який плянував 3-го травня висадку моторових човнів на територію Ізраїля, ЗСА є готові відновити повністю діялог з ПВО.

Як відомо, головна кватира ПВО опублікувала відкритий комунікат із засудом самовільних терористичних актів і заявила, що вона (команда) немає нічого спільного з плянованою висадкою. Крім того Я. Арафат повідомив, що ведеться слідство, щоб встановити причину до цього акту і притягнути до дисциплінарної відповідальности винних. Помилкою ПВО вважається однак те, що Я. Арафат особисто не засудив ініціятиви свого командира А. Аббаса кажучи, що такий засуд є дуже непопулярною справою серед арабів і він міг би викликати комплікації в середині ПВО.

Представники Уряду ЗСА переконані, що сам Я. Арафат не дав наказу для висадки і терористичної акції проти Ізраїля. Тим самим ЗСА дали до зрозуміння, що вони мають довір'я до заяв Арафата, який, очевидно, має певні трудноці контролювати і тримати в дисципліні усі палестинські фракції. Політичні аналітики і спостерігачі кажуть, що заяву Дж. Буша треба також розуміти, як частинне вирівнання державного секретаря Бейкера, який минулого тижня різко виступив проти новосформованого уряду І. Шаміра, яко му він дораджував потелефонувати до Білого Дому, якщо він буде готовий до серйозних переговорів.

Відзначують 100-річчя переселення українців до Боснії

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Від пароха і декана Боснії української католицької церкви Преображення в містечку Принявор о. Петра Овада в Югославії впливуло звернення до українців в діяспорі, щоб разом із своїми братами та сестрами з району Боснії відсвяткували 100-річчя переселення українців із Галичини та Лемківщини до Боснії в Югославії. Велика частина цих поселенців дістала притулок в околиціях містечка Прнявора і воно стало для них центром де вже в 1900 році засновано парафію, а в 1912 році побудовано церкву Преображення. Цього року, як повідомляє о. П. Овад, припадає також 90-річчя заснування цієї першої української католицької парафії.

Однак сама церква за ці роки знищена і вимагає багато направи. Кошти обчислюють на 50.000 ам. долярів.

Парох о. П.Овад тому звертається зі закликом і проханням до українців в діяспорі, щоб допомогли українським поселенцям Боснії відновити свою церкву та гідно відзначити ці дві річниці, на які споділяться і запрошують українських гостей. При цьому о. П. Овад подає до відома, що такі святкування відбудуться в днях 17, 18 і 19-го серпня цього року і він надіється великого зібрання в Прняворі не лише мешканців Боснії, але і закордонних гостей з України та з інших країн.

Пожертви на відному української католицької церкви Преображення можна надсилати на адресу: Rev. Ovad, Sinjska 19 YU-7 8430 Prnjavor Bosna, Jugoslavija.

У СВІТІ

БЕРУЧИ УЧАСТЬ У конференції російської Комуністичної партії, президент Міхаїл Горбачов обвинуватив своїх правих критиків в очорнюванні та запереченні їхні тверджження, що його плян крайових реформ був зроблений без порозуміння з Комуністичною партією. Він гостро накинувся на тих своїх критиків, які говорять, що через його зміни партійний апарат став зовсім імпотентним і заявив з підкресленням, що „тепер немає місця на підозріння, що хтось скрито хоче перевести країну до капіталізму". Спостерігачі та політичні коментатори говорять, що виступ М. Горбачова на з'їзді російської Комуністичної партії є тільки посмаком перед з'їздом Комуністичної партії СССР.

У СЕРЕДУ, 20-ГО ЧЕРВНЯ, день свого виїзду після триденного перебування на Кубі колишній президент Нікарагуа Даніель Ортега Саведра сказав, що президент Фідель Кастро є готовий продовжувати допомагати Нікарагуа, зокрема у ділянці здоров'я. Д.Ортега впродовж тих трьох днів мав кілька зустрічей з Фіделем Кастро, а про його відвідини Куби ніхто не знав аж у день його від'їзду. Він також говорив і про те, що підтримуваний Америкою уряд президента Віолети Чаморо є також зацікавлений продовжуванням добрих відносин між Кубою та Нікарагуа, бо свідомий того, що ЗСА не розв'яже тих проблем, що сьогодні дивляться їм увічі".

КАЗІМЄЖ ДЗІВАНОВСЬКИЙ, польський журналістдисидент, був наименований амбасадором до ЗСА, замінюючи на цьому пості Яна Кінаста. У 1981 році К. Дзівановський став заступником редактора газети профспілки „Солідарність" „Тижневик Солідарність". Автор більше десяти книжок, 59-літній, К. Дзівановський втратив свої видавничі контракти в 1981 році, коли президент Войцех Ярузельський проголосив надзвичайний військовий стан в країні, ціллю котрого було зліквідувати рух „Солідарність". Президент Т. Мазовецький найменував К.Дзівановського на цю позицію в середу, 20-го червня.

І. ПОЛОЗКОВ СТАВ ГОЛОВОЮ КОМУНІСТІВ РОСІЇ

Москва. — В результаті голосування в другому турі виборів першого секретаря Російської комуністичної партії перемогу здобув перший секретар Краснодарського обласного комітету КПСС Іван Полозков. Він має репутацію консерватив ного догматика, який захищає „провідну ролю партії" в совєтському суспільстві.

За Полозкова було подано 1396 голосів. Його суперник — поміркований центрист, другий секретар ЦК Комуністичної партії Вірмениї Олег Лобов — дістав 1066 голосів.

Виступаючи після проголошення підсумків голосування на пресовій конференції, Полозков відкинув обвинувачення в догматизмі і заявив, що, на його думку, Міхаїл Горбачов повинен залишитися на пості генерального секретаря ЦК КПСС. Аргументуючи це побажання, Полозков сказав, що президентська влада ще повністю не оформлена і в такій ситуації не можна відмовлятися від влади партії.

Визнавши, що Горбачов повине залишитися на головному партійному пості, Полозков, однак критично висловився щодо реформ, які пропонує Горбачов. Різке повернення до економіки вільного ринку, за словами Полозкова, обов'язково приведе до вибуху незадоволення.

Полозков рішуче виступив у підтримку збереження колгоспного ладу, назвавши його принципільно виправданим, але таким, який потребує лише модерної техніки і нових методів господарювання.

Новий партійний вождь Росії рішуче відкинув пропозиції про ліквідацію інституції політпрацівників в армії, КҐБ і внутрішніх військах.

Закликавши всіх комуністів згуртуватися під прапором марксизму-ленінізму, Полозков пообіцяв зайняти тверде становище на 28-му з'їзді КПСС.

Вибрання Полозкова викликало мало радости в таборі постійних прихильників і дорадників Горбачова. Член Політбюра Александер Яковлєв заявив, що „хвилі реакції несуть партію від поганого до ще гіршого". Яковлєв закликав делегатів майбутнього 28-го з'їзду партії усвідомити, що на карту поставлена не тільки доля горбачовських реформ, але й доля самої партії.

Звертаючись до делегатів незадовго перед початком голосування, сам Горбачов намагався ще раз пояснити суть пропонованих ним нововведень і закликав комуністів не ставити під загрозу єдність партії. Президент заявив, що в майбутньому він, можливо, погодиться на пост почесного голови КПСС, однак в даний час таке рішення було б небажаним.

Парляменти обидвох частин Німеччини прийняли важливі постанови

Бонн, Західня Німеччина. — Парляменти обидвох частин Німеччини прийняли у четвер, 21-го червня, важливі постанови про об'єднання і гарантію непорушности східних кордонів між Німеччиною і Польщею. Ніхто не сумнівався, що договори, особливо монетарний і про кордон з Польщею, будуть прийняті, але існували побоювання, що дискусії в обидвох парляментах, які дуже часто „вилювались" в емоції, можуть зіпсувати добру справу, або відкласти не необмежений час підписання основного договору про об'єднання.

Сесії в Бонні і Східньому Берліні показали, однак, що не зважаючи на гостроту дискусії, члени обидвох парляментів психологічно вже готові до об'єднання Німеччини. Це добрий знак напере „одні зустрічі „два плюс чотири", яка мала б бути одною з найважливіших зустрічей міністрів закордонних справ З'єднаних Стейтів Америки, Великобританії, Совєтського Союзу і Франції та їхніх колег зі Східньої і Західньої Німеччини. Така зустріч має відбутися в п'ятницю, 29-го червня, тимбільше, що вміжчас багато справ вияснилось, а найважливіше це те, що уряд СССР вже нарешті полагодив в обопільних переговорах між міністром Едуардом А. Шеварднадзе і Гансом-Дітріхом Ґеншером, справу участи Німеччини в НАТО, яка була причиною застою у переговорах.

Великих зусиль доклав до полагодження цієї справи державний секретар ЗСА Джеймс Бейкер, який кількакратно зустрічався з обидвома міністрами закордонних справ Західньої і Східньої Німеччини, Г. Ґеншером і Маркусом Мекелем. Бейкер хотів в першу чергу розділити дві справи — політичне й економічне об'єднання. Економічно обидві частини вже можуть розпочати процес об'єднання, політично треба ще почекати якийсь час поки усі сторони не узгіднять між собою усіх справ.

Дискусії про кордон з Польщею були менш емоційні, але канцлер західньонімецького уряду Гельмут Коль виступив з гострою критикою тих політичних чинників, які зараз після війни, а властиво ще в Ялті, несправедливо поділили Европу коштом німецької території. Прийняття постанов про об'єднання є кроком вперед і в цьому не сумніваються жодні політичні сили в Европі, кажуть спостерігачі.

В АМЕРИЦІ

ОДНИМ ІЗ НАЙЦІКАВІШИХ досягнень у вивченні захворювання АІДС, про яке почули учасники Шостої міжнародної конференції з АІДС, стало відкриття французького вірусолога д-ра Люка Монтаньє. Згідно з вислідами його досліджень вірус АІДС сам по собі не є такий небезпечний та смертельний. Але в комбінації з мікробом, малесенькою бактерією під назвою мікоплазма, вірус АІДС вбиває людські клітини. Д-р Л. Монтаньє, один з найвизначніших вчених у світі, який займається вивченням АІДС в паризькому Інституті ім. Пастера.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ схвалила рішення президента Джорджа Буша припинити діялог з Палестинською Визвольною Організацією. Як вже повідомлялося, Президент повідомив про своє становище відносно ПВО та відповів на цілий ряд питань закордонної політики минулої середи 20-го червня, на пресовій конференції в Гантсвіллі, Ала., Дж. Буш ще раз підтвердив свою підтримку реформ в Совєтському Союзі та необхідність допомоги західніх країн. На питання про відношення Адміністрації до продовження чи збільшення санкцій проти Південно-Африканської Республіки Дж. Буш відповів, що він не може відмінити існуючі санкції, не порушуючи закону. Але Президент підкреслив, що він підтримує президента де Клерка та його ролю у процесі демократизації в Південній Африці.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Центральні проблеми 1990 року

Коли у грудні минулого року провалився берлінський мур — наче автоматично стало ясно, що настав кінець штучного поділу Німеччини за згодою між Сталіном і Рузвелтом в Ялті 1945 року. Упадок східньо-німецького диктатора Еріха Гонекера можна порівняти хіба тільки з упадком Даніела Ортеґи в Нікараґуа: обидва становили опір Москви — один у Центральній Европі, другий в Центральній Америці. Це був важкий удар для Ґорбачова в усіх аспектах: найбільш на захід висунена Східня Німеччина була фортпостом Варшавського пакту, — втрата Східньої Німеччини тотожна з фактичним розвалом Варшавського пакту. Східня Німеччина була з усіх сателітних країн найзаможніша з найбільш розвиненим промислом — експортером до СССР нижче коштів продукції. Еріх Гонекер був таким ортодоксійним марксистом, що він критикував навіть проголошені реформи в СССР. І та минулорічна подія з берлінським муром передала у спадщин' 1990-му рокові дві найважливіші проблеми, довкола яких крутиться теперішній рік: 1) з'єднання Німеччини і пов'язана з нею проблема нової конфіґурації сил і 2) ґордійський вузол труднощів всередині СССР.

Німці мають щастя: всі події творять люди, а вони, німці, мають в особах канцлера Гельмута Коля і міністра закордонних справ Ганса Дітріха Ґершнера — лідерів високої кляси. Канцлер Коль і міністер Ґершнер мусіли протягом останніх шести місяців крок за кроком переломлювати спроби Міхаїла Ґорбачова, який був проти з'єднання Німеччини, проти її членства у західньому бльоці НАТО, проти такого нового обличчя Европи, де СССР не грав би поважної ролі. Арґумент Ґорбачова, що СССР втратив у Другій світовій війні стільки-то мільйонів людей і боїться повторення такої катастрофи — це блеф. Ґорбачов добре знає, що з'єднана Німеччина з 1990 років не є Третім Райхом Гітлера. Але Ґорбачов правильно лякається, що в новій конфіґурації сил — після усамостійнення шістьох сателітних країн, після переведення плянів Европейської економічної спільноти і після постання у Центральній Европі Німеччини з 80 мільйонами населення і могутнім промислом — буде там місце для Америки, але може не стати місця для СССР.

Кілька днів тому Гельмут Коль проголосив, що 2-го грудня цього року відбудуться парляментарні вибори в обох частинах Німеччини і це буде остання дія драми, яка розпочалася в грудні 1989 року. Протягом цього року має відбутися Конференція безпеки і співпраці 35-ох країн Европи. Однаково Західня Німеччина, як і Східня, які є федераціями кількох країн, мусять перевести зміни своїх конституцій. Ганс Дітріх Ґершнер уже вісім разів переговорював зі советським міністром закордонних справ Едуардом Шеварднадзе, щоб дістати формальну згоду від СССР на з'єднання. Така згода потрібна, бо все ще у міжнародному праві існує право надзору ,,чотирьох великих" з Другої світової війни над обома частинами Німеччини — згідно з Потсдамським мировим договором з 1945 року. Отож у найближчих шістьох місяцях повинна відбутися ще вершинна конференція ,,4-ох плюс 2". Насправді — німці, маючи згоду від ЗСА, Великобританії і Франції, могли б не оглядатися на Москву. Але на території колишніх сателітних держав перебуває ще понад 400,000-на советська армія і цим фактом Ґорбачов шантажує світ. У самій Східній Німеччині є ще понад 350,000 советських вояків з цілим збройним вирядом. Хоча між двома частинами Німеччини підписано вже договір про спільну валюту і відшкодування східнім німцям за втрати їх банкових ощадностей (східня марка безвартісна), — проте ще не всі східні німці психічно зрілі на переставлення себе на цілком інші економічні й соціяльно-політичні рейки. Тому прем'єр Східньої Німеччини Льотар де Мезієр не квапиться до з'єднання так швидко, як цього прагне Коль.

Усе ж — цей останній оптиміст. Він вірить, що вдасться перекупити СССР заплатою ,,відшкодування" за інвестиції, що їх вклав СССР у Східню Німеччину, дармащо насправді Москва тільки грабувала її, а не інвестувала. У найближчих тижнях парляменти в обох частинах Німеччини мають проголосити якусь таку резолюцію, яка стверджувала б непорушність кордонів у Центральній Европі, що запевнило б Польщу і Францію, що з'єднана Німеччина не посягатиме на польські теперішні ,,відзискані землі" чи французьку Ельзацію й Лотаринґію. Гельмут Коль сподівається, що у цьому році будуть полагоджені всі справи, пов'язані з двома частинами Німеччини. Він забуває одне: невідомо, що станеться в СССР. Від цього ж залежить, що станеться з півмільйоновою советською армією у Центральній Европі. Від цього залежить доля поневолених народів й економіка Евразії.

Микола Бараболяк

,,ДОРОГА ДО РИМУ — ДОРОГА ДО ЕВРОПИ"

Під таким заголовком помістила ,,Літературна Україна" (число з 7-го червня ц.р.) інтерв'ю свого кореспондента з Іваном Драчем і Миколою Жулинським про їхню участь на початку травня ц.р. в Міжнародній науковій конференції, зорганізованій Польським інститутом християнської культури у Римі. Співспонзорами цієї конференції були філядельфійський Інститут ім. Липинського, Білоруська Академія Наук в Ню Йорку, і Литовська Католицька Академія Наук. Темою Конференції були ,,Основи історичних і культурних традицій Білорусії, Польщі, Литви й України". Українську науку репрезентували на конференції, крім Драча і Жулинського, такі діячі науки і культури з УССР як Петро Толочко, Ярослав Ісаєвич, Дмитро Степовик, Оксана Пахльовська, а з вчених на поселеннях Омелян Пріцак, Григорій Грабович, Ярослав Пеленський, Іван Хімка, Володимир Мокрий; з римських репрезентантів нашої науки — Софія Сеник та оо. Іван Хома, Ісидор Патрило, Софрон Мудрий і Іван Дацко.

В нашій пресі були радше скупі інформації про цей науковий з'їзд. Тематика конференції концентрувалася передусім на розвитку почуттів й основ національної свідомости. Вона торкалась питань віроісповідної культури і впливу релігії на культуру у цілому. В тому контексті піддано глибокій аналізі питання Унії. Та нас інтересують думки Івана Драча висказані в інтерв'ю, і до них обмежимо ці завваги.

Драч на відповідне питання сказав: ,,Мені довелось брати участь у багатьох конференціях, зустрічах, одначе саме тут я був утішений особливою обізнаністю учасників, серйозністю підготовки, ґрунтовністю висвітлення всіх тем". — На конференції велась дискусія про взаємини між чотирьома народами — сусідами — поляками, литовцями, білорусами й українцями. Про це Драч каже: ,,Це було важливим насамперед для того, щоб зрозуміти наскільки можливе сучасне співжиття цих народів, їхні зв'язки. Адже ми нині всі кажемо, що хочемо разом із усіми іншими народами увійти до Европейської спільноти народів. І зрозуміло, що до цього ми йтимемо разом з нашими найближчими сусідами, з народами, які мають дуже багато спільного з нами".

На питання, яке загальне враження від конференції він виніс, Драч відповів: ,,Хоч я вже не вперше в Римі, але ще ніколи так повновартісно. Ніколи так вагомо не відчув я значення українського Риму для української історії, для нашої душі, для нашої культури. Дотепер переважно ж було так: була постійна війна з Ватиканом, постійно ми жили під гаслами 'плюю на папу'. Звичайно ж, коли на когось плюєш, то не хочеш навіть у той бік дивитися. Зараз гадаю ми кардинально міняємо свої погляди на все це і вважаємо, що українська греко-католицька культура є однією із складових частин української культури взагалі. Ми не можемо ні відмежовуватися, ні відцуратися від цього всього. І мені, людині православного кореня, і так би мовити православної системи уявлень про світ, варто якраз про все це заявити. Всім тим, хто причетний до нашої галицької вітки українського греко-католицизму, складніше про це говорити. А нам нема чого ховатися з тією реальністю. Коли ми відцураємося, 'відріжемо' від себе оцей 'український Рим', то дуже збідніємо. Мені здається, що складовою тієї великої дороги на Захід, якою нині має йти наша українська культура, наша наука, — це є також і дорога до українського Риму...".

На питання наскільки зміст конференції в'яжеться з перспективами української державности? — Драч відповів м.і. от що: ,,Дехто нині вважає, що нам не дуже-то треба педалювати на зустрічі з Папою, загалом на зустрічі з Римом. Через те, бо багато віруючих людей уважає, що коли ми кажемо про Рим, то мовляв, це є практичне повернення до колишніх ситуацій, а багато то й прямо каже: нас знову хочуть продати полякам. Продавати ніхто не збирається. А ми повинні сказати: чого нам цуратись своєї історії, адже ми мусимо належати до европейської культури. Це не означає, що ми мусимо йти лише шляхом 'до Риму', але цуратися своєї римської історії цуратися українства у Римі, і того всього, що може дати для нашого майбутнього дорога до Риму — мені здається — елементарно неправильно і несправедливо. Це не означає, що ми хочемо православних зробити католиками... Ми просто не можемо цуратись того всього, що було у нас в історії, що належить до неї і до історії нашої душі".

При цій нагоді автори інтерв'ю підносять заслуги кардинала Йосифа Сліпого для розбудови римського релігійного центру. ,,Це людина, яка стільки вистраждала, і стільки зробила, перебуваючи в Римі. Найголовніше він розпочав наукове дослідження і збирання архівних матеріялів, пов'язаних з історією української культури, історією Церкви в Україні". Автор кореспонденції згадує з ентузіязмом про участь ук-

(Закінчення на стор. 4)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Мирослава Ласовська-Крук

Образотворча виставка 21-го мистця у Дітройті

У репрезентативній ґалерії Скераб клаб у Дітройті від 3-го по 15-те червня відбулась виставка 21-го українського мистця, які майже усі проживають в околицях Дітройту і в сусідній Канаді. До влаштування цієї виставки дала ініціятиву Асоціяція Діячів Української Культури, Відділ у Дітройті; спонзорували Український Культурний Центр у Воррені та добродії, любителі мистецтва. На відкриття виставки прийшли численні гості українського та американського світу. Перше враження, входячи на залю, це відчуття багатства стилів, різнорідність в сприйманні і передачі бачено світу, пережитих емоцій та зображення етнічної спадщини. Поруч образів старших мистців, які вже досягли творчого зеніту як Едвард Козак і Михайло Дмитренко, висіли картини інших визначних мистців, як також, ще зовсім молодих, які щойно шукають вислову свого мистецького ,,я".

Творчість — це змаг, вічне шукання, зневіра, часто осамітнення. Хай дозволено буде мені тут спарафразувати вислів молодого мистця, учасника виставки, Олега Ґодзака: ,,...Творчі мистецтва є благословенні та заразом прокляті у своєму голоді за чимсь, що не існує. Їхня поведінка часто ірраціональна...". Історія вчить нас, що часто мистці голодували, їх не визнавали за життя, а часами і кілька століть. Тяжко жити з мистецтва, меценатів немає багато, але всупереч тому, виставка 21-го мистця у Дітройті доказала українській та американській громаді міста Дітройті та околиць, що українська людина не вдовольняється вигодами матеріялістичного світу, вона стремить до вищого, до духового світу краси та поняття світу.

Щоб здогадатись про якість виставки дозволю собі, без подання критики експонатів, подати прізвища всіх учасників і деякі назви творів. Роман Бараник, вже визнаний мистець, має нагороди, ,,Чорнозем", символ людської праці на ріллі. Галина Цісарик Конопада — в картині ,,Тисячоліття" шукає в земних надрах скарбів, слідів нашої праісторії. Михайло Дмитренко — високомистецькі композиції у фолкльорному багатстві. Олег Ґодзак — малюнок на шовку, успішно завершена картина. Дзвінка Никорак-Гайда, наївність рисунку нагадує примітивістів початку XX століття. Іван Яців — ,,Церква", прецизна досконалість у ґравіруванні. Сл.п. Орест Кавка — ,,Довбуш" і ,,Вона", експресійні, багаті в переконливі гами кольорів. Історичні та леґендарні постаті промовляють з віддалі століть. Едвард Козак — великої слави карикатурист. Карикатурний жанр домінує в картині ,,Фолкльор". Юрій Козак — чорно-біла тонація підсилює трагізм ,,Розп'яття". Юрій Козак та Юрій Крохмалюк — перегукуються з початками кубізму та Школою Фернанда Лєже. Юрій Крусь — добре опанував техніку в пастелях. Мирослава Ласовська-Крук — Імпресіоністичні мишиґенські пейзажі. Юрій Мусик — ,,Відбитки", подив до природи. Іван Неґрич — ,,Воскресіння", розпиляч, тяжка техніка але з успіхом передана думка Христового Воскресіння. Микола Неганів, чи не наймолодший учасник виставки, шукає успіху і вже знаходить у різьбах. Христина Никорак, подиву гідний вислід праці, знання і терпеливости в зображенні ,,Ангела", тяжка техніка, батік. Іван Остафійчук — ,,Церква", образ ваговитий формою і кольорами. Галина Панчак — висловлює своє сприймання природи в квітах і пейзажах. Роман Петращук — ,,Запорозькі Козаки", приємно бачити успішний твір мистця, який шукає теми в нашому історичному минулому. Галина Мордованець-Реґенбоґен, в різних техніках виказує своє захоплення праісторією, мітологією та пульсом життя землі. Александер Шепченко — вишуканий кольорами у фіґуральних образах. Галина Шепченко — пейзажі, ностальгія за рідними околицями.

Виставку відкрив президент ґалерії Чарл Кейлі. Він висловив признання усім мистцям, учасникам виставки, своє захоплення деякими творами, як також дав коротке пояснення історичних пам'яток в будинку Скераб клаб. Голова АДУК у Дітройті, Дзвінка Никорак-Гайда, подякувала дирекції ґалерії за дозвіл на виставку в їхньому будинку, висловила подяку усім учасникам мистцями та гостям, зокрема меценатам, які склали велику суму грошей на покриття коштів, в тому дуже дбайливо виданому каталогу, всім хто співпрацював при влаштуванні виставки, а відтак відкрила концертову частину.

У концертовій частині співали меццо-сопрано Христина Липецька та сопрано Марія Назаренко, при акомпаньяменті піяністки Лідії Цісарук. Вони виконували арії українських композиторів та народні пісні. Ті, які перший раз чули виконання тих пісень, а зокрема американці, а між ними, давноприбулі еміґранти-українці, висловили велике признання і зворушення із пережитих хвилин насолоди, пізнання краси української пісні.

Ще один впевнений крок вперед поставила наша громада у Дітройті. Образотворці та мистці музики показали свої досягнення співжителям великого індустрійного міста, доказали, що вони не загубились, а культивують духовість свого народу та вже намітили на наступний рік вже виставку присвячену вшануванню трагедії Чорнобиля.

Мирося Стефанюк

ПРО МУЗИКУ, ЖИТТЯ І ХЕРУВИМІВ

(Розмова з керівником ,,Дударика" Миколою Кацалом)

,,...Дударик є генетичною матрицею, де кристалізується нова духовість."
,,Культура і Життя" 1989 рік.

I.

Після концерту ,,Дударика" в Дітройті, я знала що надовго не покидатимуть мене глибокі враження прозорої чистоти й краси юних голосів, та відгомін складних барвистих гармоній, виконаних дивовижною легкістю та безпосередністю. Хотілось хоч доторкнути, якщо не відкрити вповні, таємницю цієї містичної сили й сполуки між диригентом і співаками, між музичними творами та інтерпретацією, яка сягала прямо в душу слухачів. На превелику радість, ранком після концерту, перед їхнім виїздом в Торонто, пощастило зустрінутися з ,,підставовим трикутником" Дударика, а саме, з керівником хору маестром Миколою Кацалом, з його дружиною і концертмайстром Любою Савченко та з хормайстром Лесею Чайківською. Маестро Кацал зразу надав тон нашим розмовам споминoм з власного дитинства.

,,Моя бабця колись мені сказала: Микольцю, уважай, бо тобі скоро буде десять рочків і вже відтоді будуть зараховуватися твої гріхи. Пам'ятаю, що коли залишилося мені місяць чи два до десяти років, то якийсь страх обгорнув мене — що ж то буде далі? Здається, й до цього часу є той страх. А я вірю, що таки діти до десяти років мають особливу душу, і що захист жити з душею, що дійсно чиста, це особлива субстанція людська, хлоп'яча. Вона тоді здатна на максимальне людське довір'я та добрість. А вже аж після того формуються інші типи з неї, як в метелика.

Недаремно херувимами уявляють хлопчиків, бо той вік від сім до десять рочків, то дійсно ангельський період. І в нашому складі є той корпус який дійсно є чистий — ті справжні херувими. Якраз склалося, що цього місяця, чотирьох наших херувимчиків будуть святкувати свій 10-ий ювілей — Тарас Кащук, Тарас Сметанюк, Назар Турхан і Володимир Котлярчук. Це феноменальне явище. А для нас, це особливо символічно, що якраз тут в Америці, й головно серед своїх, вони вступатимуть в першу стадію зрілости...".

Розкажіть, будь ласка, дещо про історію і розвиток ,,Дударика", де і як виникло бажання створити хлоп'ячий хор?

,,Те бажання, в основному, складалося з двох сил. Поперше, то ж Львів... Так стригли, стригли, ту траву, і здавалося що вже так до землі постригли, а коріння залишилось. І бажання, сила і культура львівська, залишилася в корені, хоч вершки не завжди пробивалися. Але ж певно та сила духу що притаїлася вимагала вираження. Зараз вже п'ять років іде відновлення, а що було двадцять років тому? Вийшли параграфи по всіх лініях: не вільно того, це заборонено, не можна релігійних творів — ,,ни каких Аве Марія"... А ми це проскочили, але то вже інша тема...".

Шлях Миколи Кацала, до ,,Дударика" стелився меандром від рідного Поділля до студій у Львові на Політехнічному Інституті в геологічних науках, опісля виснажуюча дослідча праця на за-Байкалі (де запізнався з дружиною Любою) — і вкінці поворот до Львова, музики, та інструментальних і хорових ансамблів.

Після закінчення додаткових студій на двох факультетах у львівській консерваторії, Миколі Кацалові пропонують дириґентуру хору хлопчиків, і від першої репетиції, зростає мрія відкрити хорову школу. Від самого початку, з ним працюють незаступимі музики-педагоги Люба Савченко і Леся Чайківська. ,,Оце — ці три кути нашого хору...".

Нелегкими були їхні шляхи в зловісних 70-их роках заборон та пригнічувань усіх проявів духовости, творчости та культури. Постійно, їх скріплювала послідовна праця, посвята, та віра у вищі ідеали. Весною 1989 ,,Дударик" стає лауреатом найвищої державної премії ім. Тараса Шевченка. Та для Миколи Кацала і його хормайстрів, найцінніша нагорода та завершення праці, це відкриття української школи хорового співу для хлопчиків у вересні 1989 року. Школа ,,Дударик" стає господарем-спадкоємцем колишнього костьола-шпиталя св. Лазаря у Львові, і в цьому своєрідний символізм для українського хорового мистецтва, як і для сучасних подій в Україні.

,,Дударик" заснований в 1971 році, а вже в 1972 році почалися масові арешти та переслідування. Як, в таких обставинах, розвивалася праця хору?

,,Нас оборонив і охороняв той херувимський дух. Якщо в Чорнобилі не бачили тих дітей, то могли так до них віднестися заочно. А цих хлопчиків, коли бачили безпосередньо, ту чистоту ніхто не хотів взяти на свою совість, і свідомо не смів занапастити".

Закінчення буде.

КЛЮБ ПОЛІТИЧНОЇ ДУМКИ

Йосип Лось

ПІД ІГОМ ІДОЛА

Кожне бо дерево по своєму плоді пізнається.
Євангеліє від Луки, 6,44.

I.

Комуністичну імперію чекає погибель. Вона виплодилася з безтямного еґоїзму синтетичних шахраїв, які зреклися Бога і рідної матері. Вони живилися захланністю і жадобою панувати. Довгі десятиліття блукав по Европі привид комунізму, намагаючись пустити коріння то у Франції, то в Німеччині, то ще деінде, аж поки не прижився на території ,,найслабшої ланки імперіялізму" (Ленін), або простіше — там, де лише зароджувалися паростки цивілізованости. Поки масова свідомість збагнула, жертвою яких темних і підступних сил стала, цей потворний привид набрав реальних зловісних обрисів цілеспрямованої цілі вкрай цинічних сил і накрив собою цілий материк, де майже двісті народів споконвіків борсалися зі своєю долею...

Тотальна, всепроникаюча брехня і брутальний терор упродовж майже 70 років довели суспільно-політично-господарське життя до цілковитої руїни. Досить було послабити тиск, прорвати інформаційну бльокаду, вдатися до соціяльно-реалістичного контексту історії — і ми з сум'яттям збагнули, що на кілька десятиліть зійшли з колії розвитку цивілізації і підійшли до нинішнього рубежа зашарпані, деморалізовані, озлоблені, охоплені страхами і тривожними передчуттями. Найбільша наша вина перед світовою історією полягає не у розвалі економіки, а відтак у масовому зубожінні цілих народів, не у злодійському винищенні природи, не у мілітаризації всього і вся, навіть не у сотворенні правового безглуздя та інтелектуальної казарми. Вона у тому, що суспільство розвинутого сталінізму витворило так звану нову людину, ,,гомо совєтікус" — людину забріхану, перелякану, зі знівеченими, зруйнованими душами, скована кайданами догм, які давно втратили будь-який сенс, людину злодійкувату і байдужу (кажу про типове явище, бо якби фальшившим пророком вдалося довести свою руйнівну роботу до кінця, ми б уже не піднялися ніколи, не було б нинішнього Духовного Відродження). Як не згадати принагідно міркування великого мудреця і гуманіста Р. Емерсона: ,,Справжньою перевіркою рівня цивілізації є не статистичні переписи, не розміри міст і не врожаї, а людина, яку вирощує країна". Тепер вже маємо аж занадто фактів для такого висновку: архітектори комунізму свідомо використовували маси загалом і людину зокрема як політичний матеріял для досягнення своїх далекосяжних цілей запанувати над світом, стати розпорядником усього і в сфері економіки, і у царині духовного життя.

Нині повсюдно ставлять питання: як це могло трапитися? Звідки взялася на нашу голову ця чума XX століття? Хто ж став хрещеним батьком сталінізму — адже Сталіна не народила мати, вона привела на світ лише Йосипа Віссаріоновича Джуґашвілі? Чому зло в його особі зіп'ялося таким апокаліптичним, страхітливим чудовиськом?

Мусимо набратися мужности і сказати усю правду, мусимо з'ясувати витоки зла.

Філософію ненависти сповідували віддавна; теорію ,,регламентованого розуму" обґрунтував ще Платон. Ставку на силу робили теж з давніх-давен; англійський історик і політолог А. Тойнбі у книзі ,,Війна й цивілізація" на багатьох прикладах вселенської історії переконливо показує, що ставка на грубу силу, на меч завжди у кінцевому підсумку згубна для сповідників і реалізаторів насильства. Історія знає багато прикладів того, що фальшивим пророкам вірили більше, ніж справжнім. Притому усі диктатори послуговувалися лозунґами ,,в інтересах народу", діяли ,,в ім'я добра і справедливості". У житті народів, окремих людей були часи ганебного падіння. Але такого спустошення духовности такої тотальної деморалізації, такого падіння, до котрого привів большевизм, світова історія ще не знала.

Багато хто намагається переконати нас у тому, що большевики мали благородну мету, але їхні орієнтири перевів не на ту колію Сталін. Дехто пояснює цілковитий крах систематизованої систематичної системи її утопізмом. Інші чіпляються за так званий творчий марксизм-ленінізм, за його начебто діялектичну методу. Але ж при цьому усі ці адвокати комунізму обминають цілісніть своєї доктрини ненависти і терору, що успадкувала, з одного боку, фразеологію фарисейства, з другого боку — увесь досвід тиранів, починаючи від Нерона.

Щоб вишикувався ряд Маркса — Леніна — Троцького — Сталіна — Мао-Дзедонґа — Пол Пота, тиранів меншого калібру, треба було звернути і витравити з людських сердець образи і діяння Ісуса Христа, апостолів, усіх тих, хто закликав до милосердя, а не до несамовитої боротьби та руйнації ,,усього до основ", хто на гіркому досвіді народів і людини як міри усіх речей вчився мудрих заповідей: ,,не вбий", ,,не кради", ,,люби ближнього свого як самого себе", ,,не сотвори собі кумира"..., хто пробуджував совість, прагнув до очищення сердець від злости, хто усвідомив, що ніщо не є вічним, крім духа. Треба було перетворити працю на ,,справу чести, добласти й геройства", а насправді — упровадити принцип ,,Роби, Іване, пан сказав"; родину і сім'ю — на централізацію, або, кажучи по суті, на казарму, де контролюється кожний вдих і віддих людини, щоб вона забула, що таке свобода; добру волю — на злі інстинкти; свободу совісти — на поклоніння ідолу в особі ,,вождя світового пролетаріяту" і у формі-наборі кількох кліше: ,,диктатура пролетаріяту", ,,інтереси революції" та інші догми; корисну діяльність на культурній ниві — на бездіяльність ,,комуністичний всеобуч"; справедливість — на повне безправ'я; любов — на ,,класову боротьбу"; вільні простори — на ,,залізну завісу"; храми — на склади пророслого зерна; права людини — на сліпе виконання вказівок носіїв ,,єдино вірного максистсько-ленінського світогляду".

Продовження буде.

* *Автор є членом Президії львівської Обласної ради та Руху і доцентом Львівського Університету.*

БРИТАНСЬКИЙ УРЯД сподівається, що на початку липня зможе повідомити, що політичні партії Північної Ірляндії погодились на переговори в справі повернення самоуправління до цієї спорами, розбратом і боротьбою пошматованої провінції. Пітер Брук, британський міністер для справ Північної Ірляндії, заявив в короткому інтерв'ю пресовим кореспондентам, що він є „обережно оптимістичного" наставлення щодо успіху його особистих заходів упродовж останніх шести місяців, щоби всі партії погодились на переговори. Якщо це справді стане дійсністю, тоді П. Брук може це представити в парляменті вже в липні, а самі переговори можуть розпочатися ранньою осінню.

„Станьмо учасниками утривалення тієї історії"

Чергове, 14-те пленарне засідання й конференція видавничого комітету „Літопису УПА" відбулися 29-30-го квітня в приміщенні Суспільної Служби Українців в Торонто.

З'їхалися друзі-упісти, колишні воїни, тепер члени ред. комітету: разом з гостями — активними співпрацівниками, 30 осіб, щоб майже повних два дні присвятити справі дальшого видання „Літопису УПА". Секретар Іван Лико прочитав дуже точно опрацьований звіт-протокол з минулорічного засідання, який добре відтворив перебіг нарад — знаменитий документ для архіву, для історичної документації. Про цілість праці видавництва звітував голова д-р Модест Ріпецький, він теж і провадив нарадами. Звіти з діяльности складали: головний редактор Євген Штендера, голова Фінансової комісії Степан Ґоляш та адміністратор Микола Кулик. Ці три ділянки найвагоміші, без який не може функціонувати видавництво. Звітували ще — за Контрольну комісію М. Міґус, який подав до відома висліди проведеної контролі. В частині звітувань виступив також музиколог Зиновій Лавришин, який зреферував справу видання окремого тому, з піснями УПА чи тими, які співалися в УПА, з нотами. Три головні звіти були конкретні, вичерпні й не без тону гордощів за виконане діло, за досягнення. В ході дальших нарад домінували дві справи, дві турботи: як адмініструвати дальшу працю видавництва без приміщення, без необхідного обладнання, без помічників, особливо молодших? Цей стан образно представив друг Марко — В. Дашко, заступник адміністратора: „Нас питають, де ваше приміщення, де ви урядуєте? Я ношу торбу, а Кулик ключі від ґаражу... Нормальні люди так не працювали б, тільки партизани так можуть". Як довго і правом якого розмаху, посвяти сили волі й самодисципліни можна ще працювати — таке питання повинно нуртувати не лиш членів редакційного комітету.

Другою справою, яка стає проблемою — як, і від кого одержати фінансову підтримку, щоб приготовані матеріяли до друку могли бути видані. Матеріяли, які чекають друку: „Група УПА 'Говерля' " — ред. П. Соболь (старшина американської армії) 2 роми, два томи, „Ідея і Чин" — орган ОУН, редактори Е. Штендера і Ю. Маївський, один том „Пісні УПА" — ред. і муз. оформлення З. Лавринишин, „Німецькі документи про боротьбу УПА" приготовляє проф. Петро Потічний, недавно одержані з польських архівів документи про суджених в Польщі повстанців підготовляє „С. Бук", Явожно — польський концтабір, польські і чехословацькі тюрми — в підготові Е. Штендери, „В рядах УПА" спомини, підготовляє С. Ґоляш, „Спогади ройового Палія" — ред. С. Ґоляш. Збірний „Кумулятивний показник" до томів 1-20 та Бюлетень — дуже потрібні! „Український Червоний Хрест" — підготовляють М. Ріпецький і Б. Крук, „Початки діяльности УГВР" — Е. Штендера, „Дії УПА на Волині" — С. Новицький.

До редакції прибувають також нові й нові замовлення: від університетських бібліотек, від катедр та факультетів історії університетів Польщі, Чехо-Словаччини, Угорщини, Румунії, з України, від окремих людей. Для приміру, фраґмент такого листа-замовлення: „Від усього серця хочу подякувати за таку дійсно титанічу працю, завдяки якій вийшов у світ цей багатотомний літопис. На недавньому мітинґу 31 березня ц.р. один друг із спілки незалежних українських журналістів показував мені деякі томи цього фундаментального видання. Нашій громаді, особливо київській, гостро не вистарчає саме таких, неупереджених, об'єктивних історичних джерел... Моє прохання: надішліть хоча б одну-дві книжки з цього історичного збірника. Цей Ваш труд можу порівняти хіба що з „Історією українського козацтва" Яворницького. Ви без сумніву продовжили гідно його справу". Далі в листі привіт, побажання й адреса. Таких листів-прохань більше й вони будуть реалізовані. Як виникає зі звіту друга Кулика, „тільки за останні 6 місяців ми передали або вислали дарованих томів на суму понад 16 тис. дол. в Україну та інші країни, не рахуючи понад 250 адрес, на які постійно висилаємо всі наші томи даром.

Фінансові підсумки вказують, що захитується фінансова рівновага — щораз більше замовлень, які треба висилати безплатно, а доплив готівки меншає. Меншає, бо відходять у вічність постійні передплатники, а фундаторів, як досі, лиш кілька, ось вони (знову дані зі звіту): „Першим Фундатором був сл. п. Олекса Головач. 33 тис. дол. Він уфундував том 16-ий. Другим став Степан Гаврилюк, сумою 25 тис. дол. уфундував том 12-ий. Головна Управа Товариства к. в. УПА призначила 20 тис. на том „В рядах УПА" — спомини, Теодор Беш зобов'язався фінансувати том „Ідея і Чин". Укр. Банк „Певність" з Чикаґо пожертвував 10 тис. дол., і є ще один, безіменний „Добродій з над Тихого Океану". Йому особлива і велика подяка, як і другові М. Чуйкові, який зустрінув цього „Безіменного", а і сам є невтомний у збірках та в пошуках нових передплатників. Управа „Чорноморського Дому" в Ст. Кетеринс обіцяла стати фундатором одного тому і вже вплатила на цю ціль 10 тис. дол." У звіті ще подяки Відділам ОЖ ЛВУ і ЛВУ в Канаді, які, за словами Кулика, при кожній нагоді підтримують працю видавництва. В організуванні збірок не вгаває й сам голова Фінансової комісії С. Ґоляш, можна лиш дивуватися, який Добрий Дух допомагає йому в тій праці після шести операцій! Ці зусилля Упістів найкраще віддала Оксана Керч у рецензії 14-го тому: „Упісти самі видають свої гроші на видання й героїчно обороняють видавництво від небезпеки припинення.

...Там, у лісах, повстанці мали одинокий скарб — власне молоде життя й вони ним не дорожили... Тепер треба активно допомогти тим, що колись боролись за наше життя, а тепер утривалюють пам'ять про героїчний відтинок нашої історії. Станьмо учасниками утривалення тієї історії".

У програму нарад, крім суто робочої чатини, був включений виступ Миколи Лебедя, який зробив синтетичну аналізу біжучих подій в Україні, з певною дозою оптимізму. Відчитав також фраґменти листа з України, якого вимова така: все, що діється тепер, переходить всі очікування. Деякі оцінки ствердження були гострі й контроверсійні.

Цього суботного пополудня сталося ще щось зовсім неформального: учасники (співучі) розспівалися. Це було при кінці, а виникло після кількох заохочень маестром Лавришином: як та чи інша пісня співалася в групі повстанців там, у лісах. І розпочалося, спершу хрипливо, незіграно, а вкоротці понеслася пісня за піснею, як колись, вечорами, біля вогнищ... Лавришин тільки підсував магнітофон, щоб все записати.

Конференція закінчилася новим ладунком обов'язків для кожного учасника. Хочеться вірити, що упісти не залишаться самі в цьому ділі, що на гарний заклик (із заголовка) дуже доброї рецензентки О. Керч знайдуться тут і там нові фундатори, нові добродії.

Ірина Камінська

Фестиваль...

(Закінчення зі стор. 1)

лю й концерту були; амбасадор УССР при Організації Об'єднаних Націй в Ню Йорку Геннадій Удовенко, консул УССР при ООН Олександер Буцько, постійний дорадник при ООН Юрій Шевченко, Тетяна Штанкова — архівістка Центрального Державного Історичного Архіву у Львові, яка доповідала про стан посідання цього Архіву в НТШ в Ню Йорку й українському Гарварді, вона була в товаристві мґр Еви Піддубчишин, Людмила Туригина, директора готелю „Дністер" і Ярослава Захарова, директорка готелю „Інтурист" у Львові, обі вони були в товаристві Віри Ковбаснюк-Шумейко, власниці Ковбаснюк Агенції в Ню Йорку, яка цього року відзначує своє 70-ліття. Колишній посадник Едвард Кач, який під цю пору є коментатором на Сі-Бі-Ес, був одним з старших відвідувачів фестивалю.

Вечером прибув на фестиваль посадник Ню Йорку Дейвид Динкінс, якого привітав о. П. Пащак, вказуючи у своїй промові на українську громаду, яка потребує його допомоги. Посадник у своєму слові згадав, що Ню Йорк творить мозаїку національних груп, а не, як це колись було загально прийнято, що Америка є „мелтінґ пат". Він обіцяв, що буде частішим відвідувачем Іст Вилидж дільниці, яку замешкують українці.

Доволі праці мали жінки з Марійської Дружини, Союзу Українок Америки, Організації Жінок ОЧСУ й інші, які у своїх будках провадили домашнього виробу печиво й інші смаколики.

Організаторам цьогорічного фестивалю, належиться особливе признання.

Учасники фестивалю (зліва): Геннадій Удовенко, Тетяна Штанкова, Олександер Шевченко, Єва Піддубчишин, подружжя Штогрини.

Виклади історії й географії в УВУ під час літнього семестру

Цьогорічні семестральні виклади і семестри історично-географічної групи філософічного факультету УВУ відбуватимуться впродовж липня і серпня ц.р. Ці виклади охоплюють окремі ділянки історії і географії України і суміжних країн Східньої Европи. Викладатимуть в цьому році такі професори, доценти й викладачі (поазбучно):

Отець Б. Т. Біланюк: „Історія боротьби за леґалізацію українських Церков в СРСР". Тема має підрозділь : Ліквідація УАПЦ в 20-их і 30-их роках. Совєтська інвазія Західньої України в 1939 році і початки переслідувань. Львівський псевдособор 1946 року і ліквідація УКЦ. Життя підпільних Церков: католицької, православної і протестантської. Другий Ватиканський Собор і звільнення з каторги Йосифа Сліпого в 1963 року. Боротьба за Патріярхат і змагання за леґалізацію у 80-их роках; роля Ватикану, української діяспори, Московського Патріярхату і політичних та економічних чинників. Роля Владики Володимира Стернюка.

О. Вінтоняк: Історія України. Козацька доба до повстання під проводом Б. Хмельницького. Підрозділи: Кінцева фаза Литовсько-Руської доби і татарські наїзди. Самооборона, початки Запорозької Січі на Дніпровому Низу. Боротьба з татарами, селянські розрухи і реєстрові козаки. Козацькі повстання проти Польщі. Гетьман П. Конашевич-Сагайдачний і його політика щодо Польщі. Поєднання козацтва з тогочасною інтеліґенцією. Запорізьке Військо й продовження традицій князівської доби. Козаччина в період десятиліття перед повстанням гетьмана Б. Хмельницького.

А. Жуковський: Історія України 1920-1920. Обіймає три періоди: а) Розвиток українського політичного життя і його диференціяція (РУП, УСДП, УПСР, ТУП) до 1914 року на Наддніпрянщині і на Зах. Укр. Землях; б) Україна під час Першої світової війни — 1914-1918 рр. — розвиток подій під двома окупаціями; в) Державне відродження України 1917-1920 р. Періоди Української Центральної Ради, Гетьманату, Директорії. Культурне, соціяльно-економічне і релігійно-церковне життя України даних періодів.

Д. Злепко: Українська еміґрація в Німеччині (1920-1941). Робітнича еміґрація (від 1870 р.). Німецькі погляди щодо України (до 1918 р.). Політичні, релігійні та культурні організації українців у Райху (1920 - 1934). Націонал-соціялізм та український націоналізм. Карпатська Україна, Райх та напад на Польщу (1938-1939). „Плян Барбаросса", „Генерал - губернамент", „дистрикт Галичина" та „Райхскомісаріят України".

І. Жеґуц: Історія України. Княжа і литовсько-руська доба: удільні князівства і роля Церкви в Київській державі. Европа й Азія, номадизм азійських племен. Золота Орда, татарський погром Києва та реакція европейських потуг. Польща й Угорщина на сторожі західньої культури. Боротьба за спадщину Київської Руси. Велике Князівство Литовське.

В. Косик: Історія України XX ст. (1938-1960). Підтеми: Ситуація українських земель і національного руху в 1938 р.; події в Карпатській Україні. Пакт Молотова-Ріббентропа. Захоплення західніх земель України совєтською армією. Діяльність українців за кордоном; розкол ОУН. Початок німецько-совєтської війни; німецькі пляни щодо України; репресії після проголошення відновлення української державности. Роки окупації; організація збройного спротиву ОУН; постання УПА і боротьба проти обох окупантів. Кінець війни і продовження збройної боротьби в Україні. Втрати воєнні України. Ситуація в Україні до 1960 р.

В. Косик: Історія Церкви. Розвиток Церкви в Україні і Росії (XI-XVI ст.). Підтеми: Початки церковної організації на Сході Европи. Розвиток Церкви в IX-XI ст. Співвідношення між Церквою й державою. Церква після упадку Київської імперії. Перенесення митрополії з Києва за кордон. Існування двох Церков на Сході Европи до кінця XVI ст.

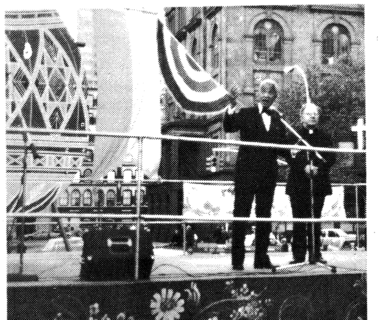
Я. Йосипишин: Праісторія України (виклади і семінар). Підтеми: палеоліт і розвиток мистецтва; неоліт (енеоліт — Трипільська культура; Бронзова доба; Залізна доба — Скити.

Т. Мацьків: Україна і велика північна війна (1700-1921). Зовнішня політика гетьмана Мазепи до 1708 р. Українські політичні пляни під час В.П. Війни. Українсько-шведський союз і похід Карла XII на Україну. Приєднання Запоріжжя до українсько-шведського союзу. Політика Росії й Швеції супроти Запоріжжя і Криму. Битва під Полтавою та її наслідки.

А. Жуковський: Географія України. Підтеми. Вибір основних розділів з фізичної, антропогеографії , економічної географії і звернення уваги на актуальні проблеми географічних дослідів. Аналіза довідників і ілюстративних матеріялів з географії України.

А. Жуковський: Джерелознавство та історіографія України. Охоплює період від найдавніших часів до кінця XIX ст. Бібліографія сюжету; аналіза важливіших джерел княжої, литовсько-руської, козацької, козацько-гетьманської доби, XIX століття; оцінка істориків і історичних творів за цей же період.

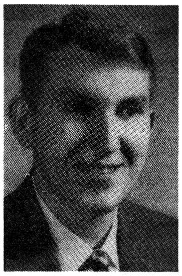
Б.К.

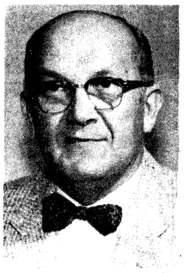
Промовляє посадник Ню Йорку Дейвид Динкинс та о. П. Пащак, ЧСВВ.

В ТОЙ ЧАС, ЯК ПРЕЗИДЕНТ Дж. Буш засуджував Ясіра Арафата за те, що лідер ПВО відмовився публічно засудити терористичну діяльність, американський народ бурхливо вітав прихильника Арафата Нелсона Манделу. Американці знають Н. Манделу, як борця за звільнення негрів Південної Африки. Вони вже забули, що він був засуджений та ув'язнений за терористичну діяльність та всі 27 років ув'язнення продовжував боротьбу за здійснення своїх марксистських ідеалів, застосовуючи аморальні принципи всіх комуністів — терор. Американці забули, що комуністична партія Південної Африки та Африканський національний конґрес, лідером якого є Н.Мандела, мають спільні ідеї та цілі. Після звільнення з тюрми та й тепер під час свого перебування на гостинній американській землі Н. Мандела відкрито проголосив свою підтримку Я.Арафата, підкреслюючи спільну мету двох терористичних організацій ПВО та АНК, як теж Муаммара Кадаффі та Фіделя Кастра.

Померли св. п. д-ри Теодор і Ігор Парфановичі

Св. п. д-р Ігор Парфанович

Св. п. д-р Теодор Парфанович

Ділимося з медичною громадою та українським громадянством сумною вісткою, що в жовтні минулого року відійшли у вічність батько і син д-р Теодор і д-р Ігор Парфановичі. Д-р Теодор Парфанович був рідним братом знаної лікарки і письменниці Софії Парфанович.

Св. п. д-р Т. Парфанович народився 2-го січня 1902 року у Львові, де закінчив середню освіту. Медичні студії почав на Українському Тайному Університеті у Львові, потім продовжував на Празькому університеті, а закінчив у Львівському університеті Яна Казимира в 1928 році. Опісля працював і спеціялізувався в гінекологічній клініці у професора Бухенського у Львові. В 1929 році став членом Українського Лікарського Товариства у Львові та відкрив приватну лікарську практику в Гусятині над Збручем. Під час Другої світової війни ще практикував у Самборі й у Сяноці, в 1944 році подався з родиною на еміґрацію до Австрії, де працював лікарем у Відні, а потім таборовим лікарем в Авґсбурзі.

В 1949 році переселився з родиною до Америки та осів в Баффало, де через чотири роки працював лікарем в Колумбус лікарні.

В 1953 році зностріфікував свій лікарський диплом та провадив приватну лікарську практику з д-ром Майкелом Абботом в Баффало. Тут був активним членом УЛТПА.

В 1975-82 роках працював лікарем в Стейтовому шпиталі в Баффало. В 1982 році відійшов на заслужену емеритуру та перенісся з дружиною до сина Ігоря, який практикував подіятрію в Чикаґо.

Покійний д-р Т. Парфанович був одружений з 1931 року з Іванною Іреною Федин, з якою мав єдиного сина Ігоря, який народився 16-го липня 1936 року у Львові, а помер на серцеву недугу 5-го жовтня 1989 року. Два тижні по смерти сина помер і батько. Батько і син поховані на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо.

В глибокому смутку залишена мама і дружина Іванка зложила в пам'ять д-ра Теодора і д-ра Ігоря Парфановичів 3,000 дол. на Український Музей 1,000 дол. на фонд „Лікарського Вісника".

Д-р Павло Пундій

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

УСК Ню Йорк авансував до II дивізії

Ню Йорк, 17-го червня. — Після поразки в передостанніх змаганнях з албанським клюбом „Малісія" — 2:5, захиталися надії проводу ланки на аванс до вищої кляси. Ця програна притиснула наших футболістів до стіни , тільки перемога в останній зустрічі з сильним клюбом „Австрія" могла вирішити долю авансу і то при обставинах, коли втратить хоч одну точку клюб „Малісія".

І ось прийшла ця вирішальна неділя, сталося так, як бажалося! Відчуваючи велику відповідальність щодо упішного закінчення сезону, наші футболісти заграли свої найкращі змагання сезону і заслужено перемогли непоганим вислідом 3:0. Вже до половини зустрічі УСК провадив 2:0, що його здобули Сільва і Гернандес. Після відпочинку Сантос устійнив вислід змагань 3:0. Воротар УСК-у у великій мірі причинився до тієї важливої перемоги сезону, він оборонив кілька небезпечних стрілів, в тому числі навіть карний, завдяки чому вислід залишився „сухим".

Цей черговий великий успіх футбольної дружини УСК-у треба в основному завдячувати її провідникові і тренерові Стефанові Коваленкові, який не зважаючи на різні технічні труднощі зумів створити боєздатний ансамбль футболістів, що в свою чергу виправдав себе протягом довгого сезону. На своєму конті ця дружина має два інші поважні здобутки: першенство міжнародного турніру в Ню Йорку, що пройшов наприкінці травня ц.р. і почесний трофей за третє місце в турнірі Українського Фестивалю в Голмделі, Ню Джерзі. Тепер уже в ролі чемпіона III дивізії Космополітальної Ліґи дружина УСК-у візьме участь у відкритому інтернаціональному футбольному турнірі, що відбудеться 1-го липня ц.р. на спортовій площі оселі „Верховина" в Ґлен Спей, Н.Й. II-га дружина УСК-у виграла свою ліґову зустріч з клюбом „Сільвер Лейк" вислідом 6:5.

С.К.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

На фронті боротьби за створення української футбольної ліґи

Посилюється боротьба українських патріотів за створення самостійної Української Футбольної Ліґи. Слідом за сотнями тисяч прихильників українського футболу, що категорично вимагають створити УФ Ліґу, в останньому часі до них вже приєдналися народні депутати СССР і Української ССР. І так в київській „Спортивній газеті" в числі з 5-го червня ц.р. на першій сторінці появилося „Звернення" до футболістів, тренерів, аматорів, шанувальників футболу України, такого змісту:

„У час перебудови нашого суспільства стала очевидною криза спортивного життя, зокрема футболу на Україні. Ми, народні депутати УРСР, хотіли б бачити серед 24 фіналістів змагань чемпіонату світу збірну команду України з футболу. Для цього необхідно створити незалежну Федерацію УРСР. Але, оскільки теперішній склад Федерації футболу України негативно ставиться до ідеї незалежності футболу України, вважаємо за необхідне скликати Федерацію футболу УРСР і порушити питання про переобрання членів федерації на альтернативній, демократичній основі. Тільки тоді футбольні клюби України і національна збірна зможуть репрезентувати республіку в кубках УЕФА, на чемпіонатах світу, Европи і Олімпійських іграх. Маючи футбольні команди майже в кожному місті й селі України, було б доцільно проводити чемпіонат України. Проведення чемпіонату України з футболу врятує футбол від катастрофічного падіння інтересу до нього з боку прихильників і дасть поштовх до активного і здорового способу життя, до фізичного гарту". Лист підписали Народні депутати СССР С. Конєв і А. Лісничий та 27 депутатів УССР.

В цій же „Спортивній Газеті" з 9-го червня появилася довша рецензія Є. Карельського на лист В. Рукавишникова, в якому цей автор, між іншим, написав: „Вважаю, що Федерація футболу Грузії вчинила правильно. Думаю, що й нам треба проводити свій чемпіонат. Досить сталінського футболу на Красній площі, який ми бачимо лиш удосконаленим і зараз... Вважаю Федерацію футболу УРСР недійсною на тій підставі, що вона не відображає інтересів народу, ім'ям якого прикривається... У відставку Фоміних з його командою!.. Хай живе Український НОК!".

Коментуючи цей лист кияни на Рукавишникова, Карельський між іншим пише: „Досить сталінського футболу". Дійсно не треба нам його. Та як бути, коли за спиною практично кожної української футбольної команди довго стояв свій маленький неосталін?.. „Хай живе Український НОК!". Підписуюся під цим гаслом, але чемпіонат України з футболу Олімпійський комітет проводити не буде. Інше діло — назвемо її так — Українська Асоціяція Футболу. „У відставку Фоміних з його командою!" Спершу для довідки: Микола Федорович Фоміних не такий уже слабкий футбольний діяч, навіть звання „Заслужений тренер СРСР" одержав. Веду не до того, що він ангел, як організатор „партійного виду спорту" або що у Федерації та відділі Держкомспорту УСРС ніким і ніколи не велися кабінетні ігри. Просто (скористаюся висловом одного з народних депутатів України під час виборчої епопеї на сесії) нинішній голова республіканської федерації — докоряти можна в цьому контексті лише одним — у певних ключових питаннях „не бачить дальше від Москви". Якщо ви запитаєте, кого я бачу президентом Української Асоціяції Футболу? Подумати треба. Ось Олег Петрович Базилевич, наприклад. Давайте спочатку створимо УАФ, а потім уже виберемо і не окремий функціонер чи журналіст, а повноважна асоціяція визначить колегіяльно, яким буде наш український чемпіонат. А з чим я геть стопроцентово згоден, так це з нагальною необхідністю очищення футболу України не тільки від наслідків сталінізму чи брежнєвізму, а від всіх можливих 'ізмів'."

Як бачимо із цитованих заяв, листа і коментаря цього визначного спортового журналіста, фахівця, боротьба за створення Української Футбольної Ліґи та створення НОК України, з кожним днем мобілізує нових борців з різних верств українського суспільства. Російські зайди і їх збаламучені слуги хохли, ставлять різні перешкоди, але, виглядає, стихія національного відродження України набирає такої сили, проти якої вже не довго зможуть встоятися ці злочинні елементи.

(от)

МАТЕРІЯЛИ ДО АЛЬМАНАХУ

Редакція „Свободи" прийматиме матеріяли до Альманаха на 1991 рік до 15 серпня 1990 року. В наступному році припадають такі роковини, як 120-річчя з дня народження Лесі Українки, 120-річчя з дня народження Василя Стефаника, 170-річчя з дня народження Маркіяна Шашкевича, 100-ліття з дня народження Євгена Коновальця і, вкінці, сумне п'ятиліття катастрофи в Чорнобилі. Статті можуть бути писані українською або англійською мовами. — Ред.

Таня Осадца — сеньйор-мисткиня місяця

Т. Осадца „Відлетіли пташата, залишилась порожня хата"

Під таким заголовком в газеті з травня ц. р., яку видає Delaware Vallej Arts Alliance, була надрукована вістка про успіхи української мисткині Тані Осадци.

В цій новинці, як також в новинках, що були поміщені в „Sullivan County Democrat", „Union gazette" в Порт Джервіс та „Record" в Міддалтавн інформується про працю Тані Осадци та її виставки в музеях України: в Києві, Львові, Тернополі і Бережанах, в яких збрігається зараз понад 40 її картин, у Вашинґтоні, в галереях ОМУА та українського Інституту в Ню Йорку й інших.

Вона отримала дуже прихильні оцінки пера Л. Полтави, В. Ласовського, В. Барки та в мистецьких журналах в Україні.

Її картини — це здебільшого кольорові орнаментальні композиції, що в основному базовані на багатстві української природи. Всі вони відзначаються багатством і неповторністю форми та гармонійністю веселкового кольориту. В них вона віддає любов і тугу за „далекою,а близькою її" Батьківщиною.

П. П.

„Дорога..."

(Закінчення зі стор. 2)

раїнської делеґації у стрічі зі Святішим Отцем, який привітав наших делеґатів українською мовою, пише теж про стрічу з архиєпископом Марусином, та про можливості висилки студентів з України на студії до Риму.

Як приємно прочитати таке в періодику, який формально ще є органом зв'язків з Компартією. Робиться радісно, що відповідальні репрезентанти культурного відродження в Україні йдуть видимо за кличем Хвильового — лицем до Заходу. Релігійні вірування — це один із проявів культурного лиця народу! І коли це лице повертається різко до Заходу, відвертаючись від московського Сходу, то і в царині релігійних вірувань і форм їх вияву, годі нам далі триматись цілко того Сходу, чи завертати, особливо у формах благочестя до того Сходу. Тому пора зревідувати деякі наші настанови, мавши на увазі, що наші релігійні і культурні настанови не можуть потурати дисгармонії.